

ROMANIA NOUA

Abonamente: 1 Lună Lei 8
6 Luni „ 45
1 An „ 80

ORGAN DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

— Plata anunțurilor după învoială
— Redacția și Administrația
— Strada Gogol No. 39 — Chişinău —

Director: Dr. ONISIFOR GRIBU

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

Poimăine, Duminică, la orele 5 d. a. se inaugurează în mod sărbătoresc printr-o slujbă religioasă urmată de câteva cuvântări, Tipografia „România Nouă”. La această serbare sunt poftiți, prin aceasta, toți colaboratorii, prietenii și cititorii noștri. Invitații speciale nu se fac.

Basarabia Românească

Cuvintele acestea, puse în fruntea articolului, par foarte naturale cetitorului de peste Prut. Darele îl izbesc într-o anumită măsură pe Moldovan, și într-o măsură grozavă pe foștii stăpâni ai acestei gubernii, de odinioară, a Rusiei.

Basarabia românească, aici, unde acum doi ani pe vremea aceasta, era o Basarabie rusească și unde acum câteva luni era o Basarabie moldovenească, în care toți veneticii credeau să poată trăi și mai departe ca pe vremea țarilor.

Basarabia rusească era o nedreptate strigătoare la cer, și orice om înțelept trebuia să se aștepte ca la cel dintâi moment dat, nedreptatea aceasta să se curme. Trebuia să vie odată ceasul în care să fie alungată, în țara ei, limba rusească, cu alfabetul ei, un ceas, când să-și facă bagajul de pe aici, muscalul și cinovnicul rus, cari atâta vreme au apăsat ca plumbul pe sufletul acestei țări băstinașe românești.

Și ceasul așteptat a venit. Și atunci pământul dintre Prut și Nistru a revenit Moldovenilor.

Ei au făcut din el o republică, moldovenească, pe care mulți credeau s'o poată ținea pentru totdeauna astfel.

Dar iarăși, fiecare înțelept trebuia să-și dea seama că acest pământ nu e moldovenesc, ci românesc. Moldova de odinioară, din care a fost ruptă la 1812 Basarabia, este de mult deacum pământ românesc, în toate înțeleșurile, și Basarabia trebuia să devie tot astfel.

„O republică moldovenească” ar fi fost o absurditate istorică și națională, dacă ea nu s'ar fi socotit din capul locului ca o punte de trecere spre destinația ei istorică românească.

Ce era să însemneze o țară mică „moldovenească”, în care Moldovenii erau amenințați în fiecare moment să fie prinși din nou în jug, de către „grajdanii nemoldoveni”.

Ce putea însemna pentru ea însăși, pentru neamul nostru, pentru omenire? Nimic! Și de aceea pe cât de firesc a fost ca să ajungă la cel dintâi moment Basarabia rusească, pe atât de firesc a fost ca, la momentul potrivit, Basarabia moldovenească să se prefacă într-o Basarabie românească.

Nu mai astfel își poate închipui poporul nostru, în mod firesc, destinul său istoric, numai astfel Moldovanul, ținut o sută de ani în întuneric și apăsare, va putea deveni om și stălp de nădejde al neamului și al omenirii, numai astfel poporul nostru atât de greu încercat, în vremea de pe urmă, se poate întrema și se poate pregăti pentru un viitor mai bun.

Basarabie românească deci! Dar ce greu e să faci o țară nouă pe temelii trase, vreme îndelungată, de o împărăție străină, puternică! Căci una e a zice Basarabia românească, și alta e a o înfăptui, mai cu seamă în vremuri atât de grele ca cele de acum. Atâția cred că ea s'a înfăptuit la 27 Martie, când, de fapt i s'a pus numai temelia.

Să înțelegem bine: Basarabia românească e încă numai pe hârtie și în gândurile bune ale unor oameni, cari fac totul pentru împlinirea scopului celui înalt. E necesar s'o înțelegem aceasta pentru ca să ne dăm și mai bine seama de marea datorie pe care o avem cu toții, mici și mari. Cu toții, de ori unde ne-ar fi aruncat aici soartă, suntem datori a lupta pentru ca Basarabia românească să devie în curând o realitate. Sămânța pentru aceasta s'a aruncat multă, de profesori, de gazetari, de militari, de funcționari, de preoți, de arhierii, de comisari generali—dar pământul a fost prea înțelenit, timpul a fost prea scurt și prea nepriincios. Dacă nu ne vom da toată silința ca multe măsuri bune ce s'au luat, să le sprijinim din toată inima și cu toată silința, dacă vom crede că lucrurile vor merge bine și fără stăruința noastră de fie care clipă și fără o solidaritate națională deplină, vom suferi o desamăgire cumplită. Autoritățile dau numai îndrumări și porunci; ele nu pot săvârși astăzi fapte. Acestea trebuie să le săvârșim noi. Din totalitatea lor va ieși fericirea acestei țări.

Toți aceia cari doresc deci o Basarabie românească, parte pe veci întregitoare „României noi” să știe că „Basarabia românească” nu este un titlu de mândrie pentru unii sau alții, ci o datorie pentru toți fiii cei buni ai neamului. Moldoveni și Munteni, Ardeleni, Bucovineni și Macedoneni, toți avem aceeași datorie.

Să ni-o împlinim cu sfârșenie zi de zi, ceas de ceas.

O. Ghibu

Iarăși pacea onorabilă

Cu prilejul luării postului său în primire, noul cancelar german von Hintze a trimis o telegramă colegului său din Viena, contele Burian, prin care exprimă bucuria ce simte de a putea să colaboreze cu dânsul și speră că această colaborare va duce în curând la încheierea unei păci victorioase și onorabile.

În răspunsul său baronul Burian arată că această pace onorabilă și dreaptă va fi obținută numai prin unirea perfectă a Puterilor Centrale.

Armata cehoslovacă și Franța

Delegații consiliului național ceh din Vladivostok, în numele armatei și a națiunii cehoslovace au rugat pe reprezentantul Franței să trimită cele mai călduroase urări de bine armatei franceze victorioase, care va realiza idealul lor și al întregii umanități.

Chestia Censurei

Decizia ministerului de război cu privire la modul de aplicare al legii stărei de asediu, cuprinde și aceste rânduri:

„Cu privire la modul cum se va exercita cenzura, potrivit art. 4 al. III, din decretul în chestiune, comandamentele se vor conforma instrucțiunilor ulterioare ce vor primi dela minister.”

Ar fi bine ca și zărele să fie puse în curent cu aceste dispoziții noi, pe de o parte pentru a se putea conforma ordinelor, pe de altă parte pentru a nu fi cenzurate în mod arbitrar.

CASINUL

— În amintirea eroilor cari au luptat în sectorul „Casin” Jud. Hacău în 1917. —

*Din adânc de văi umbrile cu brad verde și cu fag
Și din stânci îngrămădite într'al munților șirag
Tremurând 'ți-aduni isvorul și prin pietre 'l limpezești
Și 'l trimești spre valea ngustă, lanurile să-i rodești;*

*Când cutremurau văzduhul tunuri sute bubuind,
Când rachetele în noaptea brăzdau cerul, luminând,
Pentru paza, desrobirea plaiurilor strămoșești
Munții tăi au fost cetatea multor lupte vitejești.*

*Când în șanțuri, când pe creste, stând d' veghe cei flăcăi
Prindeau moartea s'o arunce tot în pălcuri spre călăi,
Codrii tăi, stâncile tale, mulți viteji au înghițit:
Presărate s'cu morminte din apus la răsărit;*

*La tot fagul stă de strajă umbra unui vânător
Din acei ce-au rupt hotarul să împlinească visul lor;
La tot bradul dorobanțul cel în lupte ojeșit
Și a lăsat doar numai trupul și-a sburat spre nesfârșit.*

*Drumul tău cotit șogalnic, așternut pe bolovani,
Satul tău, cu mândre fete și cu tineri băetani,
Mânăstirea ta, străveche, cu marelui ei altar,
Scumpe amintiri rămase din trecutul legendar,*

*Strajă'n veci neadormită fi-vor scumpilor eroi,
Care'n focul bătlăiei și-au dat viața pentru noi;
Valul tău, etern suspinul pentru ei va murmura
Și cu apa lui sfințită oasele le va spăla;*

*Din morminte risipite de la Vrancea la Oituz,
Când în lupte sbura moartea și de glonț și de obuz,
Răsări-vă'n viitorul plaiului moldovenesc
Braț voinic să'nfiripeze din nou visul românesc.*

Locot. D. T. Rețeanu

Central University Library

Maximilian Harden despre Pacea dela București

O vorbă dreaptă

Vestitul scriitor neam Maximilian Harden, a publicat în revista politică „Die Zukunft” din Berlin un articol temeinic cu privire la pacea de București.

Iată ce spune — după „Neamul Românesc” de ieri — iscusitul gazetar:

„Despre istoria și rezultatul păcii dela București din 1913 nu e nimic de spus; linia de căpetenie a tratatului care a dat Românilor toată Dobrogea este în memoria tuturor, și valoarea lui n'a durat decât abia trei ani.

Oare tratatul semnat acum, în prima săptămână a lui Maiu la București va avea mai lungă durată? Numai un spirit naiv visează că el ar crea cumva o stare de drept definitivă.

România a cărei armată n'a fost nimicită, ci s'a menținut în Moldova și care numai prin retragerea Rusiei din războiu a fost silită să încheie pace, pierde

Dobrogea cu portul Constanța, construit cu trudă și mari cheltuieli, indispensabil pentru viața ei economică și teritoriul considerabile și importante la granița austro-ungară; pierde libera stăpânire asupra părții sale din Dunăre și industria sa de petrol; ea trebuie până la un termen ceare să fiehotărât ulterior, să tolereze pe pământul său corpuri de armată străine, să le hrănească, să le îmbrace și să le plătească, și să concedă conducătorilor lor dreptul de-a rechiziționa tot ce în 1918 va fi crescut în România, cereale, leguminoase, nutreț, vite, carne, lână, toate felurile de lemn și produse ale subsolului.

Pe acest mănunchiu de îndatoriri apăsătoare, demna diplomație de moda cea mai nouă lipsește eticheta: „Părțile contractante renunță la despăgubiri pentru cheltuielile lor de războiu”. Și ea zâmbește apoi în cercul celor mici.”

Cuvântarea rostită la 28 Iulie de către P. C. Arhimandrit Dionisie la Suruceni

Înalt Preasfinte Stăpâne, Fericitul apostol Pavel, după cele ale lui multe osteneli, lupte și suferințe ce a îndurat pentru răspândirea evangheliei lui Christos, din mila lui Dumnezeu, s'a învrednicit a se înălța întru cele mai presus de lume și a auzi cuvinte, cari nu sunt cu puțință de limba omenească s'ce vorbi. Pentru cea arătare și descoperire a lui, el spune, că „de a fost acea în trup, sau afară de trup” el nu știe, fără numai unul Dumnezeu.

Întâmplările cele grele și întunecate cel grozav, ce era asupra nifericitului nostru neam în Basarabia, care în timpul de 100 de ani a zăcut ca într'o letargie, sau somn greu, din care nu mai era nici o nădejde de deșteptare căci poporul nostru zăcea ca într'un jintrim groznic, după cum, cu adevărat un bărbat de stat a numit starea Românilor din Basarabia, care nu mai da aproape nici un semn de viață.

Și cu adevărat că mare era și înfricoșat acel jintrim fiindcă cuprindea Basarabia întreagă; mai mare mult de cât acela pre carele proorocul Iezec-

deși eram noi în țara noastră și în casa noastră, dar eram mai străini ca toți străinii.

Primejdioasă a fost starea, căci dacă ne întoarceam înapoi la istoria neamului nostru dela suta dintâi după Christos, s'ar părea, că mai în grea stare nici o parte din poporul nostru nu a fost din timpurile acelea până în vremurile de acum, ca poporul român din Basarabia, căci rusificarea a adus poporul nostru la acea, că el nu-și mai cunoaște dreapta și stânga ajungând—rusificarea—dela clasele cele mai înalte până la păturile cele mai de jos.

Judecățile lui Dumnezeu însă sunt neajuse de mîntuire omenească.

Când acea mână de luptători erau desnădăjduiți de mîntuirea acestui popor, atunci, atunci, mai presus de toată nădejdea, s'a arătat dreptatea, judecata și mila lui Dumnezeu, căci unde trebuie să strălucească lumina Lui, fără numai „Celor ce erau întru întuneric și în umbra morții”. Și ce poate să facă aceea mână de luptători fără de ajutorul de sus, carele „rânduiește toate cele spre folosul zidirii sale?”

Când aproape pierdusem nădejdea de a mai vedea scăparea neamului nostru, atunci, neștiind de noi păcătoșii să lucră judecata lui Dumnezeu și mîna cea, care a scris în Babilon: „Mane, Tekel, Fares” astăzi nevăzut de noi a scris judecata asupra împărăției, care așa de tiranește s'a purtat cu popoarele silnicește supusă ei.

Creдем, că dacă Izrael a fost spre scularea limbilor, apoi și căderea acestei împărății a fost spre scularea limbilor celor atât de asuprite de ea.

Toate acestea îndurate de noi, amintindu-le în aceste clipe ce le petrecem

noi—27 Martie, 23 Iunie—ni să pare că sunt o iluzie, un somn, care încă tot îngreuiază ochii noștri și pătrunde țara noastră, dar că nu le petrecem simțirii și „în trup”.

Petrecând atâtea prefaceri și întâmplări în viața nifericitului nostru neam, noi nu putem a nu striga împreună cu fericitul apostol Pavel, care minunându-se de judecățile lui Dumnezeu cele nespuse, zice: „O adâncul bogăției, al înțelepciunii și al cunoștinței lui Dumnezeu! Că sunt de necurpinse judecățile lui și necurmate căile lui, că cine a cunoscut gândul Domnului sau cine s'a făcut lui sfetnic, sau cine s'a dat lui mai înainte să va răsplăti lui, că dintrânsul și printrânsul sunt toate” (Rom. C. XI st. 33-36).

Înalt Preasfinte Stăpâne,

Binecuvântând venirea I. P. S. Voastre în acest sfânt locaș noi din suflet Vă zicem: Bine-a'ți venit! Întra-ți dar Preasfinte pe ușă în staulul turcii, ce Vi s'a încredințat dela începătorul păstorilor Christos și ne povățuiri pe noi pe calea adevărului și a dreptății. Întra-ți Preasfinte și în inimile noastre pe cari noi, cu dragoste le încredințăm nădăjduind, că și inima I. P. S. Voastre va fi „deschisă pentru noi”.

Înălțați-vă rugăciunile în acest sfânt locaș, unde noi, în împrejurările grele ale vieții, am înălțat de asemenea rugile noastre către cel prea înalt și unde am putut păstra cel mai scump odor: limba neamului.

Binecuvânta-ți și pe acești împreună nevoitori și ostenitori ai mei, cari împreună cu mine au luptat pentru ajungerea la idealul și felul nostru monahal și național. Binecuvântați-ne și la luptele, ce ne stau înainte!

Tarifa Postală, Telegrafică și Telefonică

Rețelele telefonice interurbane și județene

Pentru instalațiuni de posturi telefonice la domiciliul particularilor, sau stabilimentele publice sau particulare, la autoritățile statului, comunelor sau județelor etc. din cuprinsul aceluiași județ, în comunicațiune cu posturi publice comunale sau oficiile statului se stabilesc următoarele taxe:

Instalare: după devizul Direcției Generale a Poștelor și Telegrafelor.

Abonament obligatoriu: 100 lei anual.

Întreținere: câte 20 lei anual de fiecare chilometru de linie sau fracțiune.

Posturi suplimentare.

Abonament: 30 lei cele de interior și 80 lei anual cele de exterior.

Taxa de întreținere: 20 lei anual de fiecare kilometru.

Taxa de abonament de 100 lei anual se reduce cu 50% pentru instituțiunile și autoritățile dependente, de autoritatea județeană, conform art. 126 al 4 din legea telegrafo-poștală.

Această reducere nu se acordă însă, sub nici un motiv, pentru telefoanele instalate la locuințele sau stabilimentele private ale funcționarilor județului.

Un abonat la rețeaua particulară inter-urbană dintr'un județ poate contracta abonamente pentru convorbiri, cu rețeaua urbană din același județ, plătiind un abonament suplimentar de: 200 lei anual sau 120 lei semestrial.

Abonamentele rețelele urbane din alte județe nu sunt admise.

Taxe pe convorbiri

Pentru o convorbire de 5 minute, dela cabinele publice, în rețelele județene și inter-urbane se fixează următoarele taxe:

a) 25 bani între două posturi din cuprinsul județului.

b) 1 leu între două posturi din cuprinsul județului.

c) 1 leu 50 bani între două posturi din județe vecine.

d) 2 lei între două posturi din județe nelimitofe.

Convorbirile urgente se taxează dublu,

Taxa unui aviz de chemare la telefon se fixează la 50 bani. Avizul urgent, 1 leu 50 bani.

Instalațiuni private

Linii telefonice private care traversează un drum public sau trec pe o altă proprietate, nu pot funcționa fără autorizațiune Direcțiunii Poștelor și Telegrafelor.

Această autorizațiune se dă pe baza unui plan admis de direcțiune și numai dacă titularul liniei are și consimțământul proprietarilor intermediari, plătiind odată pentru todeauna ca taxă de autorizațiune:

50 lei de fiecare post și câte 10 lei de fiecare kilometru sau fracțiune de kilometru de linie.

Linii și posturile telefonice private nedecarate în cererea de autorizațiune sau cele ce se vor mai înființa ulterior fără a fi declarate, sunt considerate clandestine și desființate.

Notă

În conformitate cu dispozițiunile Legei în vigoare, autorizând luarea de măsuri excepționale, până la noi ordine se percepe la diferite trimiteri prin poștă și telegraf, taxa timbrului de ajutor în folosul casei de sprijin „Familia Luptătorilor” și anume:

Se va aplica timbrul de ajutor de 5 bani la cărțile poștale deschise, închise, ilustrate, scrisori simple și recomandate.

Se percepe în numerar taxa timbrului de ajutor de 10 bani: La fiecare telegramă internă particulară; la telegramele cu răspuns plătit (două taxe, taxa primei telegramme și taxa răspunsului), la fonograme, la avisele telefonice, la telegramele telefonate.

Se va aplica timbrul de ajutor de 10 bani pe buletinele de expediție ce însoțesc diferite trimiteri poștale interne sau externe pe avisele de sosirea coletelor sau pachetelor interne sau externe și pe cărțile de vizită telegrafice.

Se percepe în numerar taxa timbrului de ajutor de 20 bani la telegramele externe particulare.

— SFARȘIT —

CURSORILE DE INVATATORI

DIN ISTORIA ROMANILOR

(Urmare)

de G. Tofan

Mircea cel Bătrân (1386-1418)

Mircea, care în istorie a primit numele de cel Bătrân a fost unul din cei mai însemnați voievozi ai Românilor. El a fost și un istet și priceput cap politic, care a știut să folosească toate împrejurările vrentii în folosul neamului țării sale și un conducător de oaste vitez, așa că scrierilor din vremea aceea îi recunosc deosebitele însușiri, iar cronicarul îl numește „principe între creștini cel mai vitez și cel mai ager”. Vrednicia lui o cu atât mai mare, cu cât împrejurările, în care era pus să domnească erau nepuse de grele. Țara era înconjurată de dușmani: la miazăzi Turcii, cari sfârșind în drumul lor statele creștine din Peninsula balcanică, se apropiau amenințatori de Dunăre, la hotarul de miazănoapte. Ungurii cari nu uitaseră dorințele lor de a stăpâni Țara Românească.

Îndată la începutul domniei sale, Țara Românească ajunge întinderea ei cea mai mare.

Mircea în cele dintâi lăsa oare parte din Țara Românească pe care o dădea în stăpânire „mare Voievod și Domnitor” a toată Țara Ungro-Vlădici și al părților de peste munți încă și spre părțile tătarăști și Amlășului și Făgărașului hoteg și Banatului de la Severin domn, și de amândouă părțile pe toată Dunărea până la marea cea mare și cetățile Dărdorului stăpânitor. El stăpânește părțile de peste munți, ținutul dinspre Tătari și părțile de peste Dunăre, cari erau străvechii cetate Silistra (Dărdor-Durostorum) și Dobrogea, țara lui Dobrotici, cucerite în războiul cu Sigismund.

Prin această stăpânire, Mircea ajunge în atingere cu Turcii. Față de primejdia ce-l amenința din partea lor, el caută legături cu popoarele creștine. La miazăzi de Dunăre state creștine nu mai erau decât Turcii supușii pe Sârbi și pe Bulgari; la miazănoapte erau două state puternice. Ungaria și Polonia, cari sub domnia lui Ludovic I alcătuiseră un singur stat. A doua ele erau zguduite din cauza neînțelegerilor pentru tron. Ludovic lasase în urma sa două fiice, una căsătorită cu Sigismund de Luxemburg fiul împăratului german, care moșteni Ungaria, pe care n-o putea stăpâni din pricina turburărilor lăuntrice, iar Polonia o primise a doua fiică, căreia i s'a dat ca soț dncele Litvaniei Vladislav Jagelo. Între acești doi regi domne amare dușmanie. Prin mijlocul domnitorului Moldovei Petru I Mîșat, care avea strânse legături cu Polonia, încheie Mircea (1390) un tratat de alianță defensivă (de apărare) împotriva oricărui dușman (Turcii), dar în rândul întâiu împotriva ungarilor.

La începutul domniei sale, Mircea intră în alianță creștină balcanică, care era condusă de bătrânul cnez Lazăr și care cuprindea Sârbi, Bosniaci, Croați, el ia parte la vechiul război de pe Câmpul Mierlei (Kosovo-polje Iunie 1389), în care oastea creștinilor zdrobită de oastea turcească. Înainte de începutul luptei un Sârb fanatic pătrunde în cortul sultanului Marad I și-l ucide, dar Turcii conduși de fiul celui ucis, Baiazid, İlderim (Fulgur) bat pe creștini și cuprind puternicele cetăți de pe Dunăre.

Mircea știa că-l așteaptă și pe el războiul Sultanului pentru participarea sa la lupta de pe Câmpul Mierlei. Baiazid supuse mai întâi Bulgaria răsăriteană cu capitala Târnova, luând Dobrogea și Silistra, pe care Mircea în zadar încercă să le recâștige, apoi trecu cu o oaste puternică prin vadul dela Vidra (1349) și ajunse în sesul Dolgului de jos la satul Rovine, unde în ziua de 10 Octombrie 1394 s'a dat neuitată luptă, în care oastea lui Baiazid a fost batută. Cronicarul scrie: „Și în războiul mare cât se întinca de nu se vedea văzduhul de multimea săgetătorilor, așa de se vărsă sânge mult cât erau vâile crunte”. Au căzut foarte mulți Sârbi, cari erau în oastea turcească și Marcu Crălievi, fiul Cra-

ului sau Crășorul, un erou popular al Sârbilor. Mircea slăbit se retrase spre Curtea de Argeș, Baiazid și el peste Dunăre, dar veni din nou și înaintă până la capitală, — cete turcești trecură pentru întâia dată Branul și prădară până la Brașov. Mircea trecu în Ardeal, iar Baiazid puse pe Vlad, un potrivnic al lui Mircea. Baiazid făcu Muntenia țară tributară ocupă străvechii fortăreață ridicată de Bizantinii Turnul, așezat în fața cetății Nicolae, zis și Nicolopol mic (azi Turcu-Măgurele), o întări și o înzestră cu o garnizoană turcească.

În Ardeal Mircea încheie cu Sigismund un tratat de alianță (1395) în condiții de desăvârșită legalitate. Mircea se îndatora pentru ajutorul ce regele îl va da împotriva Turcilor să vină în ajutor împotriva lor totdeauna și el în persoană, de câte ori regele va pleca în persoană și numai cu oaste sa, când regele va trimite numai oastea. Acest tratat (inviolabil) este recunoașterea deplină a neamului Țării Românești față de Ungaria. Cu ajutorul lui Sigismund, Mircea izgoneste pe Turci și pe Vlad și recucerește Nicolopolea. (1395). Mircea ca domn al lui Sigismund luă parte în anul următor (1396) la marea expediție creștină condusă de Sigismund împotriva Turcilor. Oastea creștină alcătuită din Unguri, Germani, Români, Francezi și Englezi, în batută de Turci la Nicolopole (1396), mai ales din pricina greșelii făcute de Francezi, cari au dorit să atace cei dintâi, împotriva părerii Ungurilor ca atacul să se retragă la munte, pe lăna provizile, în hărțuia intruna, iar în sfârșit îi izbi în niște locuri nepropice, mlăștinoase pe Iadomița, îi bătă și fugară peste Dunăre.

Dar Turcii neastîmpărându-se Mircea îi mai bate odată, (1400) apoi încheie pace cu dansii. Baiazid având să lupte în Asia cu Mongolii lui Timur-Lenk (cel schiop) în trins la Angora (1402) prins și pus la închisoare, unde și muri. În Octombrie 1402, Mircea încheie cu Turcii o capitulație (inviolabilă) care a fost baza legăturilor de mai târziu dintre Turci și Țara Românească până în vremea războiului de neamuri.

În schimbul recunoașterii suzeranității turcești și a unui pescheș (dar) anual de 3000 de galbeni, Mircea redobândi ținuturile de peste Dunăre — ele sunt iarăși unite în titlul lui Mircea de amândouă părțile pe Dunăre până la marea cea mare, „cu cetatea Dărdorului și alte cetăți turcești”. Țara își păstră autonomia ei politică și religioasă (dreptul de alegere al domnului).

Mircea se amestecă în luptele dintre cei doi fi ai lui Baiazid, sprinzind pe unul împotriva celoralți și usură pentru oarecare vreme stărea țării. Dar Mohamed care rămase în armă biruitor, înoi tratatul, și luă ținuturile de peste Dunăre din mâna lui Mircea (1417). Ea ceva mai dureros pentru Mircea chiar cetatea Gurgiului, ridicată de el în ostrovul din fața orașului și legată de mal cu un pod a fost ocupată de Turci. Tot atunci Mohamed zidi nu departe de gurile Dunării, la vechiul vad al Obliciței, cetatea Isaceea pentru apărarea Dobrogei.

Pe cât i-au îngădui trebile războinice, Mircea s'a îngrijit și de celelalte întocmiri ale țării. El a înzestrat cu donațiuni fundațiunile bisericesti ale tatălui său, a zidit biserică mănăstirii dela Cozia, unde a fost și înmormântat când la 1418 s'a sfârșit și unde se află și chipul sau ca ctitor. Pentru propășirea economică a țării el a înnoit privilegiile comerciale date Brăsovenilor de înaintași săi și a dat privilegii și neguțătorilor din Lemberg.

Mircea în cele dintâi lăsa oare parte din Țara Românească pe care o dădea în stăpânire „mare Voievod și Domnitor” a toată Țara Ungro-Vlădici și al părților de peste munți încă și spre părțile tătarăști și Amlășului și Făgărașului hoteg și Banatului de la Severin domn, și de amândouă părțile pe toată Dunărea până la marea cea mare și cetățile Dărdorului stăpânitor. El stăpânește părțile de peste munți, ținutul dinspre Tătari și părțile de peste Dunăre, cari erau străvechii cetate Silistra (Dărdor-Durostorum) și Dobrogea, țara lui Dobrotici, cucerite în războiul cu Sigismund.

Prin această stăpânire, Mircea ajunge în atingere cu Turcii. Față de primejdia ce-l amenința din partea lor, el caută legături cu popoarele creștine. La miazăzi de Dunăre state creștine nu mai erau decât Turcii supușii pe Sârbi și pe Bulgari; la miazănoapte erau două state puternice. Ungaria și Polonia, cari sub domnia lui Ludovic I alcătuiseră un singur stat. A doua ele erau zguduite din cauza neînțelegerilor pentru tron. Ludovic lasase în urma sa două fiice, una căsătorită cu Sigismund de Luxemburg fiul împăratului german, care moșteni Ungaria, pe care n-o putea stăpâni din pricina turburărilor lăuntrice, iar Polonia o primise a doua fiică, căreia i s'a dat ca soț dncele Litvaniei Vladislav Jagelo. Între acești doi regi domne amare dușmanie. Prin mijlocul domnitorului Moldovei Petru I Mîșat, care avea strânse legături cu Polonia, încheie Mircea (1390) un tratat de alianță defensivă (de apărare) împotriva oricărui dușman (Turcii), dar în rândul întâiu împotriva ungarilor.

Vizită ministerială

În ziua sfinților Apostoli Petru și Pavel, schitul Saharna a avut „ca oaspe” (vizitator) pe d-l Gr. Gh. Cantacuzino Ministrul Industriei și Comerțului românesc.

Mare i-a fost mirarea d-lui ministru și însoțitorilor săi când s'a încredințat la fața locului că acest schit n'a putut să fie prihanit cu rusificarea deși pe malul Nistrului; căci de veghe — neadormiți i-au fost păzitorii credincioși și neclintii, ai neamului, preoții, călugării și „frații”, moldoveni-basarabeni ai acestui schit.

După o ședere de 2 ore, în care timp monahii schitului au arătat cu multă bucurie că ei acum știu să scrie și să citească „și românește”, d-l ministru a luat drumul cu automobilul, spre vechia capitală a Moldovei.

A făcut danie în bani, pentru a fi pomeniți, în timpul slujbei membrii familiei d-sale.

Gheorghe Tintilă.

Armata americană

În cele din urmă lupta de pe frontul francez, cea mai mare surpriză pentru Germani a fost armata americană. Soldații germani li se spusese că transporturile de trupe americane, au fost scufundate de submarine, iar puținele trupe care au sosit, sunt de o calitate inferioară. Cu prilejul dezastrului de pe Marna, Germanii s'au putut convinge de numărul mare al Americanilor, precum și de admirabilul elan al armatei lor, care i-a făcut să se retragă în fugă mare. Și de acum înainte vor înțelege că armata americană e o strașnică realitate.

Cum stă treaba la Marna?

Cetim în „Gazeta Poporului”, din Iași aceste rânduri scrise pe înțeles:

„Ceea ce am prevăzut s'a și întâmplat. Nemții care pe frontul din sfîntîț se porniseră cu gândul să se oprească la Paris, au luat-o la sănătoasa înapoi. Francezii i-au lăsat să treacă apa Marnei și apoi împreună cu Americanii și Italianii i-au atacat cu atâta putere și i-au bătut așa de grozav, încât pentru Nemți trecerea Marnei a fost un dezastru”.

Dela Universitatea Populară

Miercuri 11 Iulie

D-l Prof. Dr. Conta: *Chimia Alimentară și Medicală*. Studiul microbilor în natură. Bacterii se găsesc răspândiți în aer, în apă și în pământ. Tesăturile organismului cari nu vin în contact cu exteriorul, fie direct, fie indirect, nu conțin microbi.

Microbi fosforescenti, bacterii lui Koch, microbi holerei îi luam în apă. Mai sunt microbi în pământ, ca bacterii carbunelui, antraxului, tetanos și alții. Cu bacterii acestea „ai pământului” ne infectăm prin vegetalele cu care ne hrănim.

Bacterii multor morburii contagioase li răspundese țânțarii, păduchii și soarecii (ciuma). Nișterea lor o putem face prin sterilizare, sau cu ajutorul lichidelor antiseptice (var, tinctură de iod, acid fenic ș. a.

Situația Războiului

Pe frontul francez:

Bătălia urmează cu înverșunare. La sud și nord de râul Querc trupele franceze și americane, au cucerit noi poziții, cu toate rezervele nouă aduse de germanii, trecând șoseaua Chateau-Thierry.

Între Marna și Reims, lupte violente în cursul cărora, franco-englezii atacând puternicele poziții nemțești au înaintat peste 11 km., cauzând pierderi grele dușmanului. Trupele engleze au făcut 300 de prizonieri și au luat 5 tunuri.

La nord de Montdidier Francezii au luat cu asalt Maily Rameval, Souvillers- și Anbville capturând 1500 prizonieri cu 30 ofițeri.

Ziarul „Frankfurter Zeitung” recunoaște că ofensiva lui Foch nu este un răspuns la atacul german, ci un răspuns lui Hindenbrg al cărui plan l'a răsturnat, luându-i inițiativa din mână.

INFORMAȚIUNI

Noul prefect de Cahul. — Să știe, că în urma unirii, județul Ismailului, fiind prea întins, spre a se reveni la o tradiție istorică a fost desființat în 2 județe: al Ismailului și al Cahului. În urma demisiei prefectului Dumbrava, a fost numit prefect al noului județ Cahul, d. Al. I. Bădulescu.

Pentru cei năpăstuiți de război. — Ministerul de finanțe va depune pe biroul Camerei un proiect de lege pentru deschiderea unui credit de 2 milioane și jumătate, sumă cu care se va veni în ajutorul celor cari au rămas cu gospodăriile distruse de război, pe front.

Reluarea poștei române. — În urma unui acord stabilit cu reprezentanții comandamentului german, administrația poștei și exploatarea rețelelor telegrafice și telefonice din teritoriul ocupat, va trece din nou, în mod treptat, pe seama Direcției generale a poștei române.

Discuția bugetului. — La camera proiectul de buget a fost votat. Camera a mai autorizat guvernul să ia orice măsură va crede de cuviință, pentru a spori veniturile statului, fie prin crearea de noi impozite, fie pe altă cale.

Recolta din teritoriul ocupat. — Aflăm că recolta din teritoriul ocupat se întrebunțează în parte pentru hrana populației, ce pierde de boli și de foamete.

Piața Iașilor. — Pentru comparația cu Chișinău, dăm câteva din prețurile alimentelor, așa cum s'au vândut alături pe piața din Iași: kg. de cartofi, 4 lei, o legătură de ceapă 1 leu, bostănelul 1,30-2 lei, morcovii, pătrânjelul, țelina cu prețuri potrivite, oul 50 bani.

Căderea cabinetului austriac. — Pentru a treia oară cabinetul Seidler și-a dat demisia, care de data aceasta a fost primită. Se afirmă că contele Czernin va constitui noul cabinet.

Coloniile pentru Franța. — După Ziarul „Le Temps” coloniile franceze au trimis până în prezent în Franța 670 mii soldați și 233 mii lucrători.

Au hrană Aliații? Anumite gazete tot scriu că Aliații ar strâna cu hrana. Acum se arată, că de pildă Argentina dușmană Germaniei, are atâta pâpușoi, încât ne având ce face cu ei, s'au hotărât să-l întrebunțeze în loc de cărbuni, pentru încălzirea locomotivelor.

Erzii Americii. — În luptele de pe frontul francez, purtate cu atâta vitejie de trupele americane, a căzut și fiul lui Roosevelt fostul președinte al statelor unite.

Urmasul lui Mirbach. — Ziarele nemțești anunță, că în postul de ambasador german la Moscova s'a înbit von Helfferich, fostul ministru dela Berlin.

La Murman. — O telegramă din Zürich, publicată de zărele rusești, anunță că armata finlandeză, înainteză pe coasta Murman voind să ocupe linia ferată. „Morning Post” anunță că aliații au mai debarcat pe coasta murmană încă 1500 de oameni și o însemnată artilerie.

Bolșevicii au reînceput bombardarea orașului și portului Arhanghelsk.

Brasilia trimite trupe. — Să știe că republica sudamericană a declarat și ea război Germaniei: Acum ea declară, că e gata să trimeată în Europa și trupe care să lupte pe frontul francez.

Agitațiile din Ucraina. — Greviștii dela drumul de fier din Ucraina, prin atitudine lor, dau tonul unei revoluții în toată țara. Linia ferată și podurile de lângă Chiev au fost sfărâmate. Funcționarii cari nu s'au unit cu răscoalății sunt pușcați și trupurile lor zac prin gâr! La fiecare stație sunt instalate mitraliere, astfel că nimeni nu se poate apropia.

Mobilizarea în Ucraina. — Un ordin al Comandamentului Chievului din 14 Iulie cheamă la mobilizare pentru formarea unei divizii ucrainiene, pe toți cei născuți la 1899.

Până la 31 Iulie toți chemații la mobilizare se vor prezenta.

Armata ucraineană. — Printr'un decret al Hatmanului din 7 Iulie, s'a pus baza unei armate ucrainene. Pentru moment s'a dispus înrolarea contingentului 1919, care va da 5000 recruci.

Demoralizarea bolșevicilor. — Gazetele rusești anunță că bolșevicii cari se află pe frontul ucrainean au început să plece de pe poziții, împrăștiindu-se prin Rusia!

Un apel bulgăresc. — Ziarul bulgăresc „Mir” publică un apel, în care se cere populației să doneze încălțăminte, haine și alimente pentru soldații de pe front.

Bodegă și Restaurant. — La Bodegă și Restaurantul din str. Pușkin 25, în apropiere de Bul. Alexandru se servesc la orice oră din zi și noapte tot felul de băuturi la ghiță, aperitive fine și mâncări alese. Prețurile cele mai moderate.

Greva din Ucraina

Gara cea mare din Odesa are aspectul unui lagăr militar

In toate locurile detașamente militare germane cu mitraliere și mitralii: Acum două zile toți mașinistii și focarii au fost adunați. Administrația le-a promis satisfacerea cererilor. Când însă au văzut gara și depozitul de mașini ocupat militarăște, toți s'au împrăștia.

La ora 12 din zi câte-va mii de greviști s'au strâns într'o mare piață din Odesa, vorbind agitați de cele întâmplate.

După aceasta s'au făcut multe arestări.

Austriacii au format două trenuri militare voind să le puie în circulație. Greviștii i-au împiedicat. În gară nici particularii nici strajbații nu au voie să pătrundă.

S'a publicat o aspră ordonanță prin care se opresc orice adunări chiar de câteva persoane.

Acei cari provoacă agitații vor fi împușcați pe loc.

Dela Directoratul Agriculturii

D. Cateli, Directorul Agriculturii împromiă cu șeful secției de agronomie, d. Vucotici lucreaza la proiectul pentru organizarea învățământului agricol și agronomic în Basarabia.

Proiectul va fi supus zilele acestea Consiliului de directori.

Doi delegați ai Directoratului, agronomii Matcovschi și Stere au făcut inspecții în toată Basarabia, dând instrucțiunile necesare pe la școli și organizațiile agronomice.

Dat fiind că producția fructelor anul acesta este din abundență în toată Basarabia, s'au luat măsuri pentru înființarea a trei mari uscătoare sistematice.

Vor fi instalate la Bender, Chișinău și cea mai mare la Ismail.

Peste 10 zile uscătoarele vor începe să funcționeze.

Se tipărește a broșură cu instrucțiuni și ilustrații scrise în românește, care va fi împărțită gratuit cultivatorilor de fructe.

Ca sub-șef al secției de viticultură a fost numit basarabeanul I. Bahtalovschi, vechiu cunosător al viticulturii. D-sa a lucrat multă vreme pe acest teren cu răposatul Baron Stuart. Noul sub-șef este autorul mai multor cărți relative la importanța chestiune viticolă a Basarabiei.

INTENDENȚA GARNIZ. CHIȘINĂU

Publicațiune

No. 76 — 7 Iulie 1918

Se aduce la cunoștință generală că, în conformitate cu ordinul Ministrului de război No. 735/918, se va ține în ziua de 10 August a. c. ora 10. licitație publică, cu oferte închise și sigilate, pentru darea în antrepriză a furniturii lennelor necesare corpurilor de trupă și serviciilor armatei aflate pe teritoriul Județului Chișinău, pe timpul dela 1 Septembrie 1918-31 Martie 1919.

Domnii amatori sunt rugați, ca, în sus zisa zi, la ora fixată să se prezinte la sediul serviciului de intendanță al Garnizoanei Chișinău în strada Gogol colț cu Chiev (localul Batalionului de poliție, unde va avea loc licitația. Ofertele vor fi însoțite de o garanție de 10 la sută asupra valorii cantității ofertate.

Condițiunile, precum și orice alte detalii, se pot vedea în orice zi, între orele 11-13 și 16-18 în cancelaria acestui serviciu.

Dispozițiunile art. 72-84 din legea de contabilitate publică, cu anexa ale art. 55 al. 1 și Anexa lit. A. din regulamentul de administrație sunt aplicabile.

Șeful Serviciului Intendenței Garnizoanei Chișinău.

Intendentul Maior **Tb. Ionescu**

BIUROU DE AVOCATURA ȘI NOTARIAT

Str. Sinesdriovskala 39, Chișinău
Sub direcțiunea D-lor:
MIHAIL I. BADESCU
Licențiat în drept. Diplomă în științele comerciale superioare, fost Controlor și Avocat delegat la Băncile Populare și Cooperativele sătești și
ION GR. LECCA
Fost Procuror, Judecător de instrucție — AVOCAT —
Consultații dela 9-10 dim., 6-7 seara

SA DESCHIS

în strada Pușkin 25, în apropierea colțului cu Alexandroscaia
Bodegă și Restaurantul
D-lor **P. LOCUSTEANU** și **C. ZGURIADESCU**

Din poeziile lui Mihail Eminescu

O Mamă...

O mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freacăntul de frunze la tine tu mă chemi;
Deasupra cripei negre a sfântului mormânt
Se scutură salcâmiile de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri, îngână glasul tău...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.

Când voiu muri, iubito, la creștet să nu-mi plângi;
Din teit sfânt și dulce o ramură să frângi,
La capul meu cu grijă tu ramura s'o îngropi,
Asupra ei să cadă a ochilor tăi stropi;
Simți-o voiu odată umbrind mormântul meu...
Mereu va crește umbra-i eu voi dormi mereu.
Ear dacă împreună va fi ca să murim,

Să nu ne ducă în triste zidiri de întirim;
Mormântul să ni-l sape la margine de râu,
Ne pună-n încăperea aceluiașierii,
De-apuruea aproape vei fi de sânul meu...
Mereu va plânge apa, noi vom dormi mereu.

Despărțire

Să cer un semn, iubitor, spre a nu te mai uita?
Te-aș cere doar pe tine, dar nu mai ești a ta?
Nu floarea vestejită din părul tău bălai
Căci singura mea rugă-i: uitări să mă dai.

La ce simțirea crudă a stinsului noroc
Să nu se sting-asemeni, ci 'n veci să stea pe loc?
Tot alte unde-i sună aceluiaș pârâu?
La ce statornicia părerilor de râu.

Când prin această lume să trecem ne e scris
Ca visul unei umbre și umbra unui vis?
La ce de-acu 'naintă tu grija mea s'o porți?
La ce să măsură anii ce zboară peste morți?
Tot una-i dacă astăzi sau mâine o să mor,
Când voiu să-mi piară urma în mîntea tuturor,
Când voiu să uiți norocul visat de amândoi.

Trezindu-te, iubito, cu anii înapoi,
Să fie neagra umbră în care-om fi perit,
Ca și când niciodată noi nu ne-am fi găsit,
Ca și când anii mândrii de dor, ar fi deșerți.

Că te-am iubit atâta, putea-vei tu să ierți?
Cu fața spre părete mă lasă prin străini
Să 'nghețe sub ploape a ochilor lumini.
Și când se va întoarce pământul în pământ,
Au cine o să știe de unde-s, cine sunt?
Cântări tânguitoare prin zidurile reci
Ceriș-vor pentru mine răposul de veci.

Ci eu aș vrea ca unul, venind de mine aproape,
Să-mi spuie al tău nume pe 'nchisele-mi ploape,
Apoi — de vor — m'arunce în margine de drum...
Tot îmi va fi mai bine ca 'n ciaslul de acum.

Din zare depărtată răsăr un stol de corbi
Să 'ntunece tot cerul pe ochii mei cei orbi,
Răsăr-o vijelie din margini de pământ,
Dând pulberea-mi țării și inimă-mi la vânt.

Ci tu rămâi în floare ca luna lui April,
Cu ochii mari și umezi, cu zâmbet de copil;
Din cât ești de copilă să 'ntineresti mereu,
Să nu mă știi pe mine, cum nu m'oiu și nici eu.

Doină

De la Nistru pân' la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin și pân' la Mare

Vin Muscalii de-a călare,
De la mare la Hotin
Mereu calea ne-o așin;

Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii
Și străinul le tot paște
De nu le mai poți cunoaște
Sus la munte, jos pe vale
Ș'au făcut dușmanii cale
Din Satmar până'n Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român săracul!
Îndărât tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se 'ndeamnă
Nici îi este toamna toamnă
Nici e vara vara lui,
Și-i străin în țara lui.
De la Turn 'n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și s'așează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier,
Sboară pasările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Iși desbracă fara sânul,
Codru — frate cu Românul —
De săcure se tot pleacă
Și isvoarele ei seacă!
Sărac în țară săracă!

Cine-ai îndrăgît străinii.
Mănce-i-ar inima câinii,
Mănce-i-ar casa puslăa,
Și neamul nemernicia!

Ștefane Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Lu' Arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În seama părinților,
Clopoțele să le tragă
Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'o 'ndura Dumnezeu.
Ca să'ți mântui neamul tău!
Tu te 'nalță din mormânt,
Să te-ai aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Iți vin codrii 'n ajutor
De-i suna a treia oară,
Toți dușmanii o să piară
Din hotără în hotără —
Îndrăgi-i-ar ci rile
Și spânzurați lor!